

"אחת שאֵלתי מאַת ה' אותה אֶבְקֶשׁ; שְׁבִתִי בְּבֵית ה' כָּל יְמֵי חַיֵּי; לְחַזוֹת בְּנַעַם ה', וּלְבַקֵּר בְּהִיכָלוֹ." (תהלים כז, ד)

שבת קודש, תשע"ב
פרשת אחרי מות-קדושים
כ"א
עלון מס. 120

הגיליון יוצא לאור בסיוע
ידידנו הדגול
ר' אילן כהן צדק שיח'
להצלחתו בכל העניינים

בית ה'

נקודה למחשבה - מאירה בפתיחה לפרשה

ארבע נשים, מסקנה אחת

את שלושתן הוא אהב ופיקח מאוד. בערוב ימיו הן מתבקשות ללכת בעקבותיו. כולן מסרבות, כל אחת מנימוקה היא. אבל רק אשת נעוריו שאותה תמיד הדחיק מראשו נענית לאתגר. סיפור עם אלגוריה נהדרת המתרחש בקרב משפחת מלוכה רק במקרה. המסר - לא לבעלי דם כחול בלבד...

טוב שבעולם. עתה כשאני גוסס והגיע שעתי להסתלק מן העולם האם תסכימי לבוא בעקבותיי ולהיות לי בת לוויה אחרי מותי?"

"בשום פנים ואופן!" הגיעה התגובה הנחרצת. היא פנתה מן החדר והסתלקה במהירות מן המקום. דבריה פילחו את לב המלך כמו נעיצת פגיון חד.

אשתו השלישית של המלך קיבלה בקשה דומה: "תמיד כיבדתי ואהבתי אותך. האם תתלווי אלי כמו תמיד, כדי שלא אלך לבדי?"

ביהירות ענתה האישה את תשובתה הבוטה: "נראה לך? החיים יפים. איך כשתמות אני מתכננת להינשא בשנית ולהמשיך לחגוג." כמו סלע כבד המתגלגל במהירות במדרון תלול - צנח לב המלך בקרבו.

האישה השנייה, המעודדת ובעלת שיקול הדעת, הייתה הבאה בתור: "את היית אשת סודי", אמר לה ברוב רגש, "בך נתתי אימון ללא סייג. האם תצטרפי אלי כאשר יגיע זמני האחרון?"

"צר לי יקירי", אמרה לו ברצינות, "הפעם לא אוכל לעשות למענך הרבה. מה שכן, אחלוק לך כבוד אחרון. אלוהו אותך כדרך כל הארץ עד לפתח קברך." תשובתה שנאמרה בכובד ראש ובהחלטיות - ריסקה אותו כליל.

אז, נשמע פתאום קול דקיק וחלוש. "יקירי. אני אעזוב הכל ואלך איתך באשר תלך."

נשא המלך המופתע את עיניו וראה כי הדוברת היא אשתו הראשונה. קומתה הייתה שחוחה, חיוורון מוות אפף אותה, רזון מחריד אחז בה, תוצאה של הזנחה מתמשכת. חוסר היחס שלו כלפיה העיב עליה כמו נטל כבד והחשיך את מאור פניה. עיניה היו כמעט כבויות והן שקעו בחווריהן. מאז שחלה המלך את חוליו האחרון נפשה כמעט יצאה מרוב דאגה. היא לא טיפלה בעצמה ואף דבר מאכל או משקה לא הקריבה אל פיה ימים רבים. "איך אני מסוגלת לתפקד אם אהובי מוטל על עשר דווי ומהרהר אודות פתיל חייו שעומד להיגדע?!" כך היה המשפט השגור על לשונה.

באחת הממלכות העתיקות במזרח הרחוק - חי מלך עשיר ולו ארבע נשים.

אשתו הרביעית הייתה בבת עינו ואותה אהב מכולן. לרשותה עמדו מלכתחות עמוסות במיטב המחלצות. היא ענדה את התכשיטים היקרים ביותר. מיטב המאכלים הוגשו אל שולחנה וכל שרק ביקשה היה מגיע ביד רחבה ובשמחה.

גם את אשתו השלישית אהב המלך מאוד. היא הצטרפה אליו במסעותיו בממלכות השכנות, ראתה עולם ומלואו וגם ניצחה מקרוב על אוצר הממלכה. משום מה, קוננה אצל המלך הרגשה לא טובה כלפי עתידם המשותף. תחושת בטן אמרה לו כי ביום מן הימים היא תעזוב אותו לטובת אדם אחר.

אם להודות על האמת, המלך אהב את האישה השנייה לא מעט. היא הייתה בעלת בריתו ואשת סודו. בכל המהלכים המשמעותיים במדיניות החוץ והפנים היא נטלה חלק פעיל ואף מוביל. סודות מדינה רגישים ממדרגה ראשונה נחשפו בפניה. בכל צמתי קבלת ההחלטות היה לעמדתה משקל רב. תמיד כשנזקק המלך לעצה חכמה, תמיכה, או כשהתאוהו סתם כך, להשיח את ליבו היא הייתה הכתובת.

האישה הראשונה שהייתה גם אשת נעורים, למרות אהבתה הגדולה כלפיו, מסירותה ומרצה הרב בעבורו - לא זכתה ליחס נאות מצידו. הוא התעלם מן תרומתה המכרעת למען ביסוס הממלכה ושימור איתנותה הכלכלית. אפשר לומר שהוא לא אהב אותה בכלל והתעלם ממנה באדישות.

כרעם ביום בהיר - התברשו תושבי הממלכה כי מלכם האהוב לקה במחלה ממארת. טובי הרופאים שהוזעקו אל מיטתו קבעו בצורה חד משמעית: "הוד מלכותו! ימין עלי אדמות, ספורים."

המלך החולה פנה אל אשתו הרביעית ואמר לה: "את היית אהבת חיי. אותך פינקתי יותר מכולן. הרעפתי עליך מתנות מנעמים וכל

נראה, כי המונח: "אחרי מות" רומז כלפי המוות, תהליך הפסקת החיים עם כל מה שהם מציעים לאדם: הנאות פיזיות, הישגים פיננסיים, משפחה תומכת ושייכות חברתית. "קדושים", מצביע על נכסי צאן הברזל של האדם, הנשמה הדוגלת במוטו של ערכים מקודשים כמו: אמת, ישרות, נתינה, מוסריות, טוב לב, חיי רוח, וכן העיסוק בפיתוח האישיות הפנימית שלנו, האופי.

החכמה העליונה מניחה לפנינו את אמת המידה האובייקטיבית לחיים אידיאליים נקיים מכל תחושת החמצה ופספוס. כפי שהאדם מגיח לעולם בידים ריקות, כך הוא אמור בבוא העת והיום לעזוב אותו בידים ריקניות. "אחרי מות", בסופו של דבר חיי החומר הזמניים מתפוגגים ונעלמים. שום דבר מהם איננו מלווה את האדם הלאה. "קדושים", החיים הערכיים המושגים על ידיה של 'קדושה', רמת מוסר גבוהה והעצמה רוחנית מקסימאלית מהוות את הערובה האולטימטיבית. הן ברובד המיסטי של חיי האדם, המנגנון המשמעותי ביותר שלו, הנשמה, הן בפן הקוסמוס האמיתי, עולם הנצח, ולא פחות מכך ביחס להטבעת החותם האישית של כל בן אנוש אל עבר הדורות הבאים.

"אבא שלי גם לימד אותי שמוניטין, לא כסף, הוא הדבר החשוב ביותר בעולם. שמעתי את הדבר שוב ושוב בכל מיני מצבים. אם הייתי מבלף, או עושה משהו לא בסדר בבית או בבית הספר - הוא היה חוזר ואומר: 'אתה יודע כשתמות, הדבר היחיד שתמות איתו - הוא המוניטין שיצרת כאדם במשך חיך. כל הכסף שבעולם - לא יעשה אותך אדם טוב יותר. יכבדו אותך ויזכרו אותך בגלל סוג האדם שהיית והאופי שהיה לך. לכן, דבר אמת, היה ישר, והיה שכן טוב."

ויליאם רוזנברג (1916-2002) יזם אמריקאי מוביל. מיסד רשת בתי הקפה הבינלאומית "דאנקן דונאטס".

כאמור, תובנה זו קיבלה במה קדומה בפתיח הפרשיות המחוברות, "אחרי מות - קדושים".

מסרון

"ההעצמה לנשמה - ערובה בטוחה"

לר הכבוד והאין אונים להביות

לידידי היקר, אציל נפש, ואלוף נעורי
ר' שמעון פריינטה ורעייתו
לרגל הולדת ביתם, הילה
תגדלו אותה ברוב נחת ושלווה, ותמיד תראו ממנה
זיו נוגה כשמה.

נוכח המחזה המרגש נקוו עיני המלך דמעות רותחות. מצפוננו יסר אותו. הוא קרא אליה מתוך קירות ליבו בחרטה שהביעה כנות אמיתית: "הייתי צריך לטפל בך ולדאוג למעןך במשך כל השנים שחלפו. עכשיו כבר מאוחר, חלומותיי התנפצו וחלפו עם הרוח. אינני יכול להחזיר את הגלגל לאחור ולהשקיע בך כפי שמגיע לך באמת. עכשיו כשאני מוטל בין חיים למוות, כוחותיי הדלים וקוצי המתקרב אינם מאפשרים לי לעשות זאת. כמה חבל..."

לכולנו, יש ארבעה נשים.

האישה הרביעית, היא הגוף שלנו. ככל שנטפח אותו, נקשיב לו, נמלא את צרכיו, ונדאג שהוא יראה במיטבו - בבוא העת הוא ינטוש אותנו.

האישה השלישית, היא הרכוש שלנו. כמה שנרבה נכסים ונצבור כסף לרוב - אחרי מותנו הכל יעבור לאחרים. "בתכריכים", כך אומר הפתגם, "חסרים כיסים".

האישה השנייה היא בעצם המשפחה והחברים. אין זה משנה כמה הם נמצאים איתנו, כמה מקשיבים לנו, נותנים לנו מטריות אהבה שייכות ותמיכה מסביב לשעון. בבוא היום ללוות אותנו עד הקבר זה המקסימום שהם יכולים לעשות למענינו, עד שם ולא יותר.

האישה הראשונה היא הנשמה שלנו. זו שאנו מזניחים אותה לעיתים קרובות במרוץ האינטנסיבי של החיים אחרי פריבילגיות החומר: התענוגות, ההון והחברים. היא משדרת לנו ללא הרף את הקריאה אל הדגל, המשמעות, האמת, הערכים והמוניטין שמרכיבים את האופי שלנו. היא היחידה שלא תהסס לבוא עימנו גם כאשר שעון החול נגמר לאן שנלך.

עדיין לא מאוחר. כל זמן שהנר דולק ניתן להבעיר את הנשמה, לדבוק בערכים המקודשים, לטפח את האופי ואת הרוחניות כדי שהיא לא תדעך חלילה, בגלל "תת תזונה"...

מוטיב מרכזי זה נרמז בפתיח הפרשיות המחוברות שלפנינו: "אחרי מות - קדושים." כמו בקודמותיהן בשבוע שעבר, הקורא שוב נקלע לסיטואציה אבסורדית בשל הקוטביות הקיימת בהן. פרשת "אחרי מות" באה בעקבות המאורע הטראגי שבו נדב ואביו בני אהרן, הסתלקו מן העולם. הנימה שלה היא מטבע הדברים, מינורית ואפופת תוגה. מנגד פרשת "קדושים", חותרת אל האידיאל. היא משרטטת את הנוסחה המביאה את האדם שוחר ההרמוניה לאיזון בחייו בין גוף לנפש, ובין חומר לרוח. כאשר הוא מציב לעצמו גבולות וסייגים על מנת לטפח את איכות חייו וכך להגיע לסיפוק המפגין אושר, שמחה וקורת רוח. אם כן איך יכולות הפרשיות לחלוק ביניהן מערכת יחסים שכנות טובה ואף להתמזג מידי פעם?

לתגובות: bethashem@gmail.com

בברכת "שבת שלום ומבורך" לכל הקוראים היקרים מאת העורך וכותב המאמרים - יונתן דדון

העלון מוקדש להצלחה בתורה ויראת שמים ולכל העניינים ברוחניות ובגשמיות של הילדים היקרים והנעימים חיים וויטאל וניתאי בני אילנית